

KAPUCÍN, který nechtěl být KNĚZEM

Náš rozhovor začal o hodinu později, než měl, z jediného prostého důvodu. Odkakživa se mi pletou františkáni a kapucíni, a tak jsem na smluvený termín dorazila do úplně jiného klášte- ra. Hodinu jsem se pak přesou- vala po Praze od Panny Marie Sněžné – františkáni – na Hrad- čany, k Panně Marii Andělské – kapucíni. Tam mě čekal smíře- ný bratr Bonaventura, který už zažil tolik lidských poklesků, že jedna zmatená novinářka ho ne- mohla vyvést z míry.

Hned na začátek si to vyjasně- me. Jak se liší kapucíni od františkánů?

Jsme reforma františkánského řádu, ke které došlo roku 1528, kdy byla schválena papežem. Měl to být návrat k Františkovým ideálům, od kterých se tehdejší řád odklo- nil. Paradoxem je, že ti první bratři kapu- cíni, kteří reformu uskutečnili, pak z řádu odešli. Takže řád na nohy postavila až druhá generace svatých bratrů, jako byl například sv. Felix z Cantalice. Klášter, kde sedíme, v Praze na Hradčanech, založil svatý Vavří- cec z Brindisi spolu s dalšími jedenácti bra- try, a to na pozvání tehdejšího arcibiskupa Zbyňka Berkyně z Dubé. Sv. Vavřinec byl velký učencem, působil jako polní kaplan v armádě a zasloužil se i o vítězství nad Turky u Sto- ličného Bělehradu.

Jak jste se v tomhle klášteře ocit- nul? Kdy jste poznal, že Vás Bůh tady chce mít?

Když přišlo povolání, dělal jsem třetí ročník elektrofakulty na Vysoké škole báň- ské. Já mám vlastně dvě duchovní povolání. Kněžské a řeholní, to řeholní přicházelo poz- volna, ale to kněžské v jednom okamžiku. Měl jsem to s Bohem tak, že jsem mu říkal „Všechno po mně můžeš chtít, ale být kně- zem ne!“ Já viděl, že Bůh na mě svým způ- sobem žárlí a chce mě mít pro sebe, takže řeholní povolání bylo jasné, ale to kněžství, to ne. Jenže Bůh mě dost jasně vyzval, a tak jsem nechal vysokou a šel na dva roky na voj- nu, odkud jsem podal přihlášku na teologii. Z řádu se mi líbili jezuité a kapucíni. Bě- hem vojny jsem si přečetl dějiny Tovaryš-

stva Ježíšova a hned jsem věděl, že to není nic pro mě. Pak jsem začal číst něco od sv. Bonaventury, a tam to zaklaplo. Našel jsem tam způsob duchovního života tak, jak jsem ho měl v sobě, kde se klade větší důraz na intuici než na logiku. To je typické pro františkánské charisma.

Jak se takové povolání projeví? Nedá se propáchnout?

To člověk pozná. Já věděl, že mluvím Bůh a že se o věci nebude diskutovat. Když tak- ové povolání přijde, musí člověk zpozornět a zpokornět. Učit se vnímat to, co přichází, a nechat to v sobě růst a zrát. Není to hlas, který slyšíte ušima. Má dvojitý ráz. Buď mu- žete něco cítit opakovaně a tiše, anebo to přijde naráz a tak autoritativně, že člověk nemá žádné pochybnosti a jenom ví, že musí poslechnout.

Vy jste si zvolil za řeholního patro- na sv. Bonaventuru.

Sv. Bonaventura zemřel roku 1274 a ješ- tě jako dítě zažil sv. Františka, na jehož přímluvu byl jako dítě uzdraven ze smrtelné nemoci. Stal se profesorem v Paříži a pak byl zvolen generálem řádu. Byl velmi vzdělaný a zbožný, přeždívalo se mu „král mystiků“, a proto měl velkou autoritu v řádu, takže dokázal ukořizovat jak vzdělané bratry, tak i spirituály, kteří si některé věci vykládali po svém, a dokonce se hádali i s papežem.

Zmínil jste intuici jako františkán- skou duchovní dovednost. Jak po- znám, co je intuice a co jen mé přání?

Je třeba rozlišovat mezi pocity a intuicí. Pocity mohou lhat nahoru a dolů, ale intu- ice je vlastně rozumové poznání, které nejde čistě logickou cestou. Intuice nakonec vede ke kontemplaci, k onomu bytí s Bohem, kde už nejsou třeba slova, kde už spolu pouze jsme. Dá se to naučit zkušeností. Člověk zjišťuje, jak to s Bohem má, snaží se žít po- dle intuice, poslouchat a časem zjistí, co bylo jeho přání a co od Boha, a tudíž požehnané.

Když jste vystudoval na kněze, šel jste někam do farnosti?

Já nikdy nebyl farář. Už v semináři jsem říkal jednomu kolegovi, že nikdy nebudu fa- rář, a měl jsem zase takovou neopodstat- něnou jistotu, že to tak bude. A do dneška jsem nikdy nebyl na farnosti.

Jako novokněze mě poslali studovat do Říma, a když jsem se vrátil, byl jsem v Olo- mouci třináct let vychovatelem našich brat- řů juniorů a postulantů. Postulanti jsou ti, kdo rozlišují povolání, a junioři už mají časné sliby a studují teologii. Já jsem jim prohlu- boval znalosti o františkánské spiritualitě, o které se na fakultě nedozvěděli. Pak jsem byl i v Brně a v Praze, kde jsem dělal šest let provinciála, čili vyššího představeného, a teď jsem „sekretářka provinciála“.

Foto: Andrey Sinenkiy, dočím10 - Adobe stock; Kapucínát Hradčany

Jak se pozná, kdo má povolání do řádu?

Časem. První odhad většinou nebývá přesný. Všechno se pozná, až člověk začne žít v komunitě. Teď už máme třicet let zkušenosti, ale těsně po pádu komunismu to bylo složité. Dost bratří, kteří vystoupili do řádu v době nesvobody, pak odešli, protože neuměli obstát ve společném životě.

Máte velkou zkušenost s modlit- bou. Proč se má člověk modlit? Bůh přece sám ví, co potřebuju, tak proč odříkávat nějaká slova?

To je podivné pojetí. Modlitba je vztah. Když manželé chtějí mít kvalitní vztah, musí být spolu. To samé je, když chce řeholník nebo kněz – osoba v celibátu být šťastná, musí trávit čas s Bohem a svým způsobem si ten partnerský vztah užívat. Objevovat jiskru vztahu, kterým žijeme.

Manželku člověk nepřeslechne, ale Boha by mohl, ne?

Sv. Bonaventura v Trojí cestě popisuje, jak přes rozjímání, afektivní modlitbu až po kontemplaci, se to v duši vyvíjí po jednotli- vých krocích. Co má duše dělat, a když už je vnímavá a umí to jemně Boží vedení ro- zeznat, pak už ke vztahu s Ním nepotřebuje ani rozum, ani pocity. Je to něco mnohem hlubšího a těžko popsatelného. Nedá se to nijak nacvičit, do toho se musí dorůst. Chce to trpělivost, čas a lásku.

Co dostane mnich a nikdo jiný?

Řeholníci, díky svému stavu, mají víc prostoru pro to být s Nejvyšším a vybudovat si s Ním vztah, ke kterému je On poz- val. To nejde udělat jen ze svého rozhod- nutí, musí to být povolání. Bůh si mě vybral a žárlí na mě, když se pokouším o vztah s někým jiným. Samozřejmě, že i pro mla- dé lidi nebo v manželství platí. „Miluj pána Boha svého z celé mysli a celým srdcem...“ Ale u nás je navíc onen partnerský vztah, který je vylučný.

Bůh slibuje tomu, kdo opustí mat- ku, otce a pole... stonásobek. Do- stal jste?

Jo! Až jsem si někdy říkal, že už stačí. Víte, krize přijde. U mě nebyla zapříčiněna

Bohem, ale lidmi, když jsem se setkal s ně- kterými postoji, které jsem nemohl akcep- tovat. V té době se našlo velice málo lidí, kteří by se zeptali, jestli nepotřebují pomoc, ale důležité bylo, že Bůh mě neopustil.

On sice dopustí, ale neopustí. A zpětně tu krizi vidím jako velmi přínosnou, protože mě osvobodila od spousty věcí.

Když jsme si sjednávali rozhovor, napsal jste, že požádáte provinci- ála o svolení. K čemu vede mnicha poslušnost?

Pomůže ke svobodě od sebe samého. Platí, že pokud Bůh něco chce, tak před- stavený dovolí. A kdyby ne, tak pak mám být svobodný i od toho, co chci já, proto- že to není žádná tragédie. Představeného nemusím poslechnout jen v případě, že po mně chce věci, které jsou v rozporu s řeholí nebo mým svědomím. Jak to píše i sv. Fran- tišek v Napomenutích.

Další františkánskou otností má být chudoba.

Je, ale správně pochopená. Právě když si člověk přečte Napomenutí sv. Františka, velmi brzy zjistí, že jde o vnitřní chudobu. Pokud bych byl navenek chudý jako kostelní myš, ale upěl bych na svých názorech, tak

před Bohem chudý nejsem. On nikdy chu- dobu nereducoval jen na materiální. Ale je pravda, že když se člověk oprostí i od věcí, má víc prostoru pro duchovní život.

Sv. František miloval přírodu a stvoření. Dneska se mnoho lidí o přírodu bojí a bojuje za ni.

Strach nemá v lásce místo. Strach vždydy- ky vede k tomu, že přeženu reakci na něco, co je vlastně nepodstatné. Pokud by se péče o přírodu dostala před vztah s Nejvyšším, pak už by se jednalo o modloslužbu. Sv. František byl v první řadě milovníkem Nejvyššího a pří- rodu měl rád proto, že v ní viděl Jeho stopy.

Ještě se vrátíme k vaší kněžské službě. Někteří lidé říkají, že kněz jim nemá co mluvit do manželství, když v něm sám nežije.

Jezdívám jako zpovědník na man- želská setkání nebo na pobyty s osamělými matkami, a to mi dalo hodně. Kněz to má podobně jako psycholog. Člověk slyší příběhy vztahů od mužů, od žen v mnoha fázích jejich života a je schopen si pak udělat celkový obrázek, který třeba manželský pár, který žije „jen ten svůj příběh“, nemůže mít.

A nakonec všetečná otázka. Jaké to je, když se kněz dívá při mši do lavic a zná hříchy a chyby lidí, kteří v nich sedí?

Mně pomáhá Boží vztah ke mně. Všechno o mně ví, přesto má mě rád a neotlouká mi to o hlavu. Já se snažím chovat podob- ně. Od začátku se snažím oddělovat to, co se dozvim ve zpovědi, od všeho ostatního. Nemám problém s tím, že bych měl pak vůči lidem předsudky nebo bloky, ta znalost ne- patří mně, ale Bohu. Mně vlastně po tom, co dělají, nic není.

Za rozhovor děkuje Helena Filčíková

Jeden muž četl ve vlaku knihu. Spolu- cestující začal rozhovor: „Co to čtete?“ „Nový zákon,“ odpověděl tázaný. „No jo, ono jich dneska vychází, vidíte!“ Potká hroch se slonem dinosaura a ptají se ho: „Nazdar, dinosaure, má tě Noe na facebooku v přátelích?“ „Ne, nemá...“ odpoví dinosaurus. „Hm, tak to máš asi problém, co?“

